

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з висилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділі руских свят
о 5½ год. по полудні.
Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» при
ул. Осолінських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експеди-
ция місцева в Агенції
Соколовского в сажажі Гав-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження.—
Рекламні неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсіланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Заява

парляментарних і соймових представників
Австрійских Русинів.

Зїзд руских парламентаристів видав
отсю заяву:

З уваги на нинішню важну хвилю но-
вого укладання відносин в державі і монар-
хії, ми рускі послы парламентарні і соймо-
ві з Галичини й Буковини та рускі члени
сойму і палати панів, яко легальна репре-
зентація руского народу в Австрії, підно-
симо наш голос, задля зазначеня нашого
правно політичного становища та висловле-
ня наших потреб і домагань.

I. Русини у східній Галичині та північ-
ній Буковині, як корінні й числом значно
переважаючі мешканці, мають певне право
бути там господарями; всупереч тому є они
в Галичині зовсім придушені верховлад-
ством польскої меншости а також в Буко-
вині не суць доси управлені. Проте муси-
мо жадати визволеня з під сього верхо-
владства як і фактичного переведеня та
здійсненя запоручених нам конституцією
прав в цілі забезпеченя нашої національ-
ної екзистенції та уможливленя нашого са-
мостійного, економічного, культурного та
політичного розвою.

Стоячи програмово і принципно на
становищу відділеня Вел. Князівства Кра-
ківського від руского Королівства Галичини,
не тільки з причини національних, геогра-
фічних та економічних ріжниць, але і з о-
гляду на великий простір краю, найбільшої
адміністративної області в цілій Европі —
та стоячи дальше на становищі, що брак
національної автономії є головною причи-
ною національних спорів в Австрії, а з
окрема також і поневоленя нашого народу,
домагаємо ся для руского народу Галичи-
ни та Буковини вже тепер повної самоу-
прави на всіх полях культурного, економі-
чного та політичного життя, а передусім
справедливої виборчої реформи до галиц-
кого сойму, опертої на рівнім виборчим
праві, та поділу всіх властей адміністра-
ційних в обох краях, як: поділу ради
шкільної кралевої, політичних управ крає-
вих, православної консисгорії на Буковині
і т. д. і т. д. на національні автономні
секції. — Зразом застерігаємо ся прин-
ципно також проти евентуально о твореня
дальших загально краєвих інституцій,
наколи сі інституції не будуть зорганізо-
вані рівнож на основі поділу на національ-
ні автономні секції з повним застереже-
нем самоуправи руского народу.

З огляду на деякі симптоматичні обя-
ви в найновіших часах мусимо запроте-
стувати та застеречи ся із усею рішучостю
проти того, що верховодячі в Галичині
крузи, в цілі утрудненя рускому народови
здобути належних йому прав в краю і дер-
жаві, піддержують фактично серед рускої
суспільности елементи, які годовані штучно
панросийскою пропагандою із вні, змага-
ють очевидно до знищеня нашого істно-
ваня яко самостійної національности.

II. Задля достиженя належного нам

правно політичного становища в державі
жадаємо реформи кривдої для нас вибор-
чої ординації до парламенту та участи в
правительствах краєвих і центральнім, як
також на рівні з другими народами заступ-
ства в раді корони. Зразом заявляємо,
що стоячи все на становищі справедливо-
сти і етики також в публичнім житю, бу-
демо співділати з тими народами і сторон-
ництвами, які стоять за рівноправностию
усіх народів, опирають ся на основних
державних законах та прямують до пере-
строю Австрії через національну автоно-
мію її народів. При найбільшій же самоу-
праві кожного з народів бажаємо тісної їх
звязи через сильний та поважаний цен-
тральний парламент та безсторонну для
всіх центральну управу.

III. В зовнішних справах бажаємо пе-
редовсім сталого і для обох сторін спра-
ведливого уладженя відносин з Угорщиною,
з тим однак, щоб ся держава була
сконсолідована на справедливій для усіх її
народів конституції. Для ново прилучених
країв бажаємо віднової їх потребам кон-
ституції та унормованя з ними відносин
до решти Монархії на основі обопільного
порозуміня. З заграничними державами ба-
жаємо обезпеченого мира, а в наслідок то-
го можливого зменшеня війскових тягарів
та мирної культурної і економічної праці
народів.

При висловлених в тій декларації
змаганях та жаданях будемо стояти непо-
хитно та вести солідарно і консеквентно
акцію так в дотичних тілах законодавчих
як і в краю аж до їх здійсненя.

Огляд часописий.

(„Прикарп. Русь“ про довірочні збори в Ставропі-
гій сторонників дра Короля. Нова москвофільська
партия. Яка єї ціль і основа?)

З того часу, коли др. Дудикевич розправив
ся з дром Королем в соймі підчас бюджетової
розправи розпочав він і єго прихильники вельми
западливо по цілім краю агітацію, щоби при-
скорити „Русскую Народную Органи-
зацію“, котрої він головою і тим способом
перед світом доказати, що всі москвичі стоять
за ним. Однак не засвиляє очевидно і др. Ко-
роль із своїми сторонниками, хоч не мають від-
ваги виступати явно, як др. Дудикевич. Яко
москвофільський дипломат, вивчений в консолі-
даційній школі пок. Богдана Адресевича Діди-
цкого, др. Король громадить около себе людей
з „чинами“ і відзнаками, щоби в потребі і пе-
ред міродатними австрійскими чинниками ви-
ставити „благонадежних людей“, поза котри-
ми знов стоять такі, що й перед Пітером можуть
явити ся лице в лице і там заявити свою на-
стоящую русскость. Однак др. Дудикевич має
очевидно добру поліцію, бо зараз перехопив
документ, котрий свідчить про заходи дра Ко-
роля et cons. І с-й документ напечатав зараз в
99. ч. „Прикарп. Руси“, а ми єго тут також на-
водимо для цікавости й відома нашої суспіль-
ности.

Сей документ розісланий по краю яко за-

просини на довірочні збори Королівців
звучить:

„М. Г.! Событія послѣднаго времени, рас-
шатавшія устои русско-народной пар-
тии, угрожаютъ неминуемой гибелью
нашему русско-народному дѣлу
въ Галицкой Руси. Пользуясь смутой въ
русско-народныхъ рядахъ, наши враги и
власть имущіе органы пошли теперь на
насъ самою безпощадною наступательною
силой. Сознывая всю отвѣтственность
передъ нашимъ изстрадавшимся народомъ
и имѣя благо нашей
родины, терзаемой смутой, въ виду,
— не смѣемъ долше равнодушно
присматриваться къ
стоящему неустройству, преступно
раздирающему нашу
родную, истекающую кровью
св. Русь!

„Преклоняясь передъ призывомъ лучшихъ
сыновъ нашей гѣснѣйшей
родины и идя на
встрѣчу желанію благомыслящей
части русскаго общества,
обращаемся прежде всего къ
выдающимся и передовымъ
личностямъ страны за со-
вѣтомъ и указаніемъ — въ
направленіи: что
слѣдуетъ дѣлать, чтобы спасти
погибающую русско-народную
партию? Это обращеніе къ
Вамъ, Родные Земли,
вызвано тою грозой, которая
внезапно зависла надъ
русско-народной партией и
ея священнѣйшимъ
достоинствомъ. Дремлетъ ли?”

Съ цѣлю придумати мѣры для
успѣшной защиты русско-на-
родной партии, ея чести и
достоинства, — имѣемъ
честь пригласить Васъ, —
какъ испытаннаго й самоотверженнаго
народнаго дѣятеля, — къ
личному участию въ строго
довѣрочномъ собраніи, которое
состоится въ среду, 2. н. ст.
февраля с. г., во Львовѣ, — въ
салѣ засѣданій „Ставропигія“
(Львовъ, Бляхарская ул. 9, I
этажъ). Въ виду большой,
прямо небывалой, важности
дѣла и критическаго
времени, рассчитываемъ на
Ваше участие. Начало
собранія въ 10 час. утра.
Львовъ, 12.02 (25) января
1910 г. — унив. проф. дръ
Ив. А. Добрянскій, гофратъ
Р. Яминскій, о. сов. Костец-
кій, деп. о. сов. В. С. Давидякъ,
деп. дръ М. П. Король, о. сов.
І. Давидовичъ, дир. О. Ив.
Волинскій, дръ Павенцкій,
нот. Телесницкій, ред. Ив. Н.
Пелехъ, деп. сов. Крыничскій,
деп. сов. дръ Ос. Гавчаковскій,
деп. о. Ив. Трачъ, деп. дръ
Н. П. Глыбовицкій. — Н. В.!

Это приглашеніе считается
легитимациєю для входа въ
залу и участія въ совѣщаніяхъ“.

В слѣдующім 100-ім ч. „Прикарп. Русь“ в
статі п. з. „Возникновение новой
партии?“ подає свої здогади на се
питанє, зазначає великий пе-
реполох посеред сторонників
дра Короля, котрі вже бачать
„неминуемою гибель“ москвичів і
додає поясненя, кого автори
запросин розуміють під
висловом „враги и власть
имущіе органы“, що пішли
тепер „на насъ самою
безпощадною наступательною
силою“ а іменно розуміє тут
рішучу промову в будж.
розправі Є. Е. намісника
дра Бобжиньского, ктрий там
звернув ся різко проти
роботи москвичів в Галичині.

Вправді „Прикарп. Русь“ удає
відважного жиди і вказує на те,
що „Русская Народная
Организация“, про котру
звіщає майже в кождім
числі, поступає бистро вперед і
дає запоруку сили
Дудикевичівців, а лише
„малая группировка
Галичанина“ піднімаєть
волли“ і попадає в
зневіру.

Яким способом дійшло до того, що Коро-

Політичний огляд.

Заграниця.

лівці з „Галичаном“ беруть ся до отвореня нової партії, поясняє орган гр. Бобринського, що від появи „Прикарп. Русь“ то є від п'ять місяців „Галичанин“ став накликувати своїх прихильників до організації — отже очевидно побоюване конкуренції кинуло пострах між ту групу москвофілів і то причина головна довірочних зборів до 2. лютого с. р.

Свою дорогою і „Прикарп. Русь“ неперечно побоює ся, щоб їй не урвав ся монополія на посьобіє і тривожить ся, як сей відважний жид довірочними зборами та подає на сю тему такі здогади:

„Что будетъ происходить на этомъ таинственномъ „конвентикль“? Будетъ ли провозглашена новая программа? Нам это предугадать невозможно, такъ какъ „спасательная акція“ производится въ глубокой тайнѣ. Быть можетъ что будетъ составлена и упрочена кака-нибудь программа, такъ какъ до сих поръ собственно никто и не знаетъ, за кого держатъ этихъ господъ. Предводитель фракціи дръ Король заявляетъ разъ, что онъ съ политикою Русской Народной Организациі не согласенъ и высказывается въ такомъ духѣ, что получаетъ громкія рукоплесканія и поздравленія отъ украинцевъ; то опять во семъ днѣ спустя съ того же самого мѣста провозглашаетъ, что между нимъ и Русской Народной Организацией нѣтъ разницы въ идейномъ отношеніи, а есть лишь личныя недоразумѣнія. Предсѣдатель „Русско-народнаго Клуба“ въ Вѣнѣ о. Давидякъ держитъ однажды рѣчь, въ которой называетъ себя Russe, а нашъ народъ Russisches Volk, но сейчасъ въ слѣдующей рѣчи перемѣняется уже въ Ruthen-a и требуетъ украинскихъ гимназій и украинскаго университета. Иные члены фракціи присягають, что нѣтъ никакой разницы въ идейномъ отношеніи, но это не мѣшаєтъ имъ всячески клеветать на народное правленіє и вносить расколъ“.

Схарактеризувавши такъ дипломатию д-ра Короля подає „Прикарп. Русь“ такі здогади про збори довірочні:

„По омотри на эту бюллетю въ глаза беспрограмность, намъ кажется, что на „таинственномъ собраніи“ не будутъ затронуты вопросы программы. В крайнемъ случаѣ для успокоенія нѣкоторыхъ мало свѣдущихъ лицъ, будутъ произнесены слова полныя „неподдѣланнаго“ русскаго чувства. Съ тона приглашенія можемъ заключать, что будетъ примѣнена такая тактика. Положеніє будетъ представлено прямо отчаянно. Картина неминуемой гибели „св. Руси“ будетъ живо выставлена передъ глазами слушателей. Будутъ произноситься не только заявленія намѣстника но и слова министровъ сказанныя на ухо „одному“ депутату. Будутъ поданы къ свѣдѣнію страшныя угрозы, происходящія будто-бы прямо таки изъ устъ самихъ высокопоставленныхъ лицъ, министровъ и т. д. на случай, если слушатели не пойдуть по единственному указанію спасителей „св. Руси“. Особенно „Народный Домъ“ будетъ весьма благороднымъ предметомъ запугиванія слушателей. Онъ перейдетъ таки сейчасъ въ руки украинцевъ и непременно погибнетъ, если слушатели не повинуются совѣтамъ у указаніямъ предводителей. Въ такомъ менѣ болѣе направленіи будетъ идти по нашимъ предложеніямъ спасательная акція таинственнаго собранія.“

З того бачимо, що сторонники д-ра Дудикевича і сторонники д-ра Короля знають ся, як лиси коні і знають методу, якою можна підійти з успіхом до гр. Бобринського і всіхъ благотворителів. Ся метода давно вироблена їх попередниками Головацкими, Наумовичами і т. д. представляти „положеніє отчаяннымъ“, а вже найдуть ся „пособія“. Отже й тут на довірочних зборах, як добре здогадує ся „Прикарп. Русь“, будуть грати на тих струнах і мабуть будуть збирати щедрі датки.

Поки що вижидаємо дальшихъ вѣстей про вислід довірочнихъ зборівъ Ставропигійскихъ.

Туреччина оружить ся горячково, щоби в давнѣмъ випадку бути готовою до боротьби на два фронти. З хвилею, колиб Крета вислала своїхъ послівъ на грецкі народні збори, Туреччина виповілаб війну Греції. Сего противника ледво чи потребує Туреччина боятися, з виїмкою партизантскої війни на Креті. Одначе булоб гірше, колиб ся подія спричинила оружье виступленє одинокого майже рівнозначного з Туреччиною противника на Балкані, т. є Болгарії в злуці з Сербією.

З напруженємъ вичікують дальшихъ подій в Греції. Пранительство там що йно повалено, король є майже безсильний, а зате всю власть в рукахъ держить війскова диктатура. Щоби узаконити своє дотеперішнє поведєнє, або надати єму бодай позір законности, заявила ся она тепер за скликанємъ народнихъ зборівъ. В їх рукахъ лежить питанє про прилуку Крети до матерного краю, а наслідкомъ завзятої оборони своїхъ сувереннихъ правъ зі сторони Туреччини такожъ вибір війни або мира на Балкані. Ціла європейска печать вважає положєнє дуже критичнимъ і перестерігає Кретійцівъ передъ нерозважнимъ крокомъ, який потягнувъ би за собою обсаджєнє Крети міжнародними залогами, або навіть турецкимъ війскомъ.

Турецкі амбасадори при дворахъ опікунчихъ держав одержали від Порти поручєнє звернути увагу тихъ держав на наслідки, які потягнулоб за собою висланє кретійскихъ послівъ на грецкі народні збори та запитати, що держави задумують, щоби сему запобігти. Між опікунчими державами мають вєсти ся переговори в тій справі.

Що до Болгарії, то болгарскі офіціальні круги перечать рішучо сему, начеб то між Болгарією і Туреччиною відносини були дуже напружені; протївно, є они зовсімъ добрі, про що може свідчити торговельний договір, який має бути заключений між обома державами.

Поневолєнє Фінляндії доведено до кінця. Цар відмовивъ санкції всімъ ухваламъ фінського сойму з останньої сесії і наказавъ, щоби переказано думі всі закони, дотикаючі Фінляндії. Такъ отже фінський соймъ стративъ останній слїд своєї законодавчої діяльсєти і зійшовъ на чисто обрадуюче тїло безъ ніякого значіння.

Галицький сойм.

73. засіданє з четверга дня 3. лютого 1910 розпочало ся о год. 10³/₄.

Внесли інтерєляції: п. Макух в справі відмови карти на оружье Іванови Гринюкови з Вербова і в справі неполадости війскової реклямації Тацьки Вольскої-Щепанкевич з Купнович ц. к. староствомъ в Самборі, п. Старуха в справі надужитя старости Франца у Львові і львівскої комєнди жандармерії легковаженємъ рускої церкви в Яричові нов. при відзначєнню одного жандарма рускої народности.

Нагле внесенє поставивъ п. Старух в справі невидаваня рускихъ залізничнихъ блєтівъ, легковаженя рускої мови залізничними органами і доскулюваня рускимъ подорожнимъ.

П. Ст. Г. Бадєні поперавъ петицію Бучача о підвишку оплат від спиритусовихъ напаятківъ.

П. Старжинський уаєсадноє внесенє о вибір соймомъ другого заступника кр. маршалка. Бєсїдникъ висловивъ надїю, що й рускі послї приають се внесенє чисто річевимъ. Заступникъ маршалка повиненъ бути вибраний соймомъ згідно з духомъ парламентаризму. В иншихъ краяхъ сего нема, але Галичина, се найбільший коронний край і галицький соймъ повиненъ дати примір иншимъ краямъ.

По відосланню внесеня до комісії виборчої реформи, почало ся продовженє комєсаційної розправи.

Пос. Пілят говоривъ в справі внесеня п. Кєндзьора о покликанє до житя другої краєвої комісії аграрної. Бєсїдникъ противить ся утворєнню другої аграрної комісії з осїдкомъ в Кракові, бо через те технічний персоналъ бувъ би роздїлений.

Вносить, щоби резолюцію п. Кєндзьора перєслати краєвому видѣлові.

Пос. Т. Старухъ заявивъ ся противъ. Коли утворимо другу комісію, то кошти комєсації лише побільшимо. Перша комісія заподїяла більше шкоди якъ пожитку. З другою лїпше не буде, бо нема заводовихъ людей. Покличєте рїжнихъ правниківъ і техніківъ, що нічого з комєсації не розуміють, і виїде на те, що ціла комєсація потрібна лише, аби творити чимраз нові дикастерії урядниківъ і оплачувати їх з тихъ грошей, що могли би принєсти пожитокъ. Вносить отже, надъ внесенємъ п. Кєндзьора перєйти до дневного порядку. (Оплєски).

П. Кєндзьоръ заявивъ, що йде єму о витворєнє ривалїзації міжъ обома комісіями. Що до коштівъ, то покрийє їхъ держава, оплачуючи комєсаря, а персоналъ і безъ того є намір помножити, отже утворєнє другої комісії кошту не прибільшить.

П. др. К. Левицький пригадує головну хибу комєсації, якою є бракъ відповідно організованихъ силъ. Се й кермувало п. Старухомъ при ставленню свого внесеня. Однакъ аргументи п. Кєндзьора за утворєнємъ другої комісії для зах. Галичини перєконують мене, бо й я думаю, що такихъ силъ можа поглядати і найти. Більші тягарі не впадуть на край, бо комєсаря оплачує держава, а при сильнійшій акції персоналъ однаково треба помножити безъ огляду на скількість комісій. Бєствованє двохъ комісій причинить ся до того, що робота буде більше обдумана. Внесенє п. Кєндзьора узгляднює рїжницї міжъ східною а західною Галичиною і стрємить до подїлу, який є оправданий відмінними відносинами обохъ частий краю, отже се внесенє попирає.

П. Т. Старухъ заявивъ: По виясненню п. Кєндзьора і голови руского клубу п. д-ра К. Левицького беру навадъ моє внесенє перєходу до дневного порядку надъ внесенємъ п. Кєндзьора. Мимо того висказую моє перєконанє, що орг. комісія доси нічого доброго не зробила і якъ би такъ було дальше, то заявляю ся за скасованємъ і першої комісії.

По промові звітника п. Мицельского ухвалєно резолюцію п. Пілята, щоби внесенє п. Кєндзьора перєдати кр. видѣлові.

З порядку ухвалєно внесенє правничої комісії (звітникъ п. Ганчаковскій) в справі видїленя гр. Будки незнанівскі з округу суду в Буску до суду в Камінці Струмилівій. Внесенє се попиравъ п. Т. Старухъ, виказуючи на примірахъ, якъ мало числять ся власти з віддалєнємъ громадъ від місцевости, де є повітовий суд.

З черги розпочала ся розправа надъ звітомъ краєвої сільної комісії о краєвій продажі соли. Звітникъ п. Меруновичъ.

П. Куровецьъ зазначивъ, що продажъ соли є з економічнихъ зглядівъ незвичайно важна, а перєдовсімъ для нашихъ селянськихъ верствъ, для якихъ сіль — се одинока омаста.

Кошти витвору соли виносьть 2—4 сот. на топці, а правительство бере по 20 сот. Се надъзвичайний визискъ. Вправдї від коли кр. видїл перєняв на себе продажъ соли, заведено деякі улїпшеня, якъ онакованє, черезъ що сіль не трєє і є чистїйша. Такожъ упрավильнено цїни, але мимо того ще деякі трафіканти соли устанавляють цїни соли самовільно. Сего кр. видїл не повиненъ допускати. Не узгляднено петицій численнихъ громадъ о вільний побір сировиці, а навїть відбирає ся се право громадамъ, які се право посїдали давнїйше. Інструкція кр. дирекції скарбу вводить рїжні перєпони і утрудненя для громадъ. А кр. дирекція скарбу доносить кр. видѣлові, що петиції громадъ узглядняє ся і що побрєбно людности великі пільги.

Окрімъ покладавъ соли маємо в краю, особливо в Калушині, покладаи каїніту і сильвіну. Міністерство зарядило вже пробні верченя і ще два такі верченя мають доконати ся, а коли впадуть добре, то буде можна приступити до видобуваня на великі розміри. Але вже потворили ся в Калушині спекуляційні спілки, що викликали велику спекуляційну горячку з кунованємъ і продаванємъ землі, межуючої з салїнами. Грунтъ, що в звичайнихъ відносинахъ йшовъ не більше якъ 200 К до 500 К, платить ся теперъ по 20.000 К. Щоби запобігти лихимъ наслідкамъ сєї спекуляції, треба би вислати на місце відповідно кваліфікованого урядника.

Бєсїдникъ поставивъ резолюції: 1) Взиває ся

д. к. правительство, щоби петлиці громад повіта калуського о вільній побір сировиці ухвалою сойму з 1908 року порушені узгляднено, а дальше, § 15. інструкції ц. к. кр. дир. скарбу з жовтня 1909, накладаючий на людність тлярі і фіскальні секатюри скасовано; 2) визнає ся ц. к. правительство, щоби розглянуло причини спекуляційної горячки в закупуваню ґрунтів, прилягаючих до ц. к. салін в Калуші, а особливо з уваги на правдоподібну конкуренцію заграничних організацій промислових; 3) визнає ся ц. к. правительство, щоби знижило ціни соли“.

Посол Скварко вказав на те, що мова і коректа в рускім звіті сильної комісії лиха. На будуче се не повинно повторяти ся. Відтак зазначив бесідник, що посередництво в продажі соли, ведене кр. виділом, не приносить кравви ніякої користі, а кравве купецтво наразило на великі страти, людність на брак соли, лиху сіль і безнастанні невігоди. Монополь посередництва противить ся законowi о монополиях з 1885 р. і основному законowi з 1887, і вяже купців в купованю соли з інших жерел. Се потягає за собою материяльні страти для купців. Декотрі з них пр. в середущій Галичині мають по оплаті перевозу таку малу провізію, що до неї докладають.

Промовляв ще п. Думка, а після того вибрано генеральних бесідників: проті п. Т. Старуха, за п. Тертіля.

По промові п. Старуха, генеральний бесідник за і звітник зrekli ся голосу. В подрібній розправі промовляли пп. Винничук і Макух.

Відкинено резолюції до зменшеня ціни соли і угоднєня розпродажи, з виімкою резолюції п. Макуха, щоби сіль давати в розпродаж прямо купцям.

По промові п. Скварка п. маршалок о годині 2. відрочив засіданє до години 8. вечером.

Просимо відховити переуплату.

Новинки

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Климента анкирського; римо-кат.: Агафії м. — В неділю: руско-кат.: Ксенії; римо-кат.: Дороти.

— **З нагоди побуту саского князя Макса** відбув ся вчера у Ексц. Митрополита Шептицького обід на 24 осіб. Запрошені були отець Ексцеленції і брат Казимир, архієпископи Більчевський і Теодорович, б. міністер Коритовський, презид. Дембовський, кількох польских соймових послів, а з Русинів явили оо. митрати Білецький і Туркевич, радник двору Барвіньський, др. К. Левицький, др. Король, проф. др. Студийський, адв. др. Соловій і о. крилош. Войнарівський.

— **Сойм а рускі гімнази.** Соймове польске коло радило оводі по полудни над справою руских, шкіль середних. Засіданє було довірочне. Наряд очевидно, не скінчено.

— **Декрет про канонічні візити.** Консисторска конгреґация Римської Куриї оголосила декрет Папи Пія Х., яким управлєнено канонічні візити єпископів в Римі (ad limina apostolorum) і в поодиноких дисцезиях. Декретом постановлено, що кождей єпископ, з виімком тих, що підлягають конгреґації de propaganda fide, має в часі п'ятиох літ дати звіт про стан своєї дисцезії. Речинець зачинає ся від 1. січня 1911. р. В першім році мають бути предложені звіти з Італії та італійских островів, в другім році з Великої Британії, Іспанії, Португалії, Франції, Бельгії, Голандії; в третім році з Австро-Угорщини, Німеччини і решти Європи, в четвертім році з цілої Америки, а в п'ятім з Африки, Азії, та Австралії, о скілько не належать до конгреґації de propaganda fide. В тім самім році, коли висилає ся дисцезіяльний звіт до Риму, мають єпископи відбуті подорож ad limina. В 1910. р. всі єпископи звільнені від звітів і подорожий. Приписи що до єпископских візитів у власній дисцезії остали незмінені. Тут обов'язує давна постанова, що кожного року належить звітувати цілу дисцезію, а бодай більшу її частину. В ча-

сі двох літ мусить безусловно ціла дисцезія бути звиджена.

— **Українці в Туркестані.** Повіт Чемкент в Туркестані, коли не рахувати тубольців, заселили виключно Українці, переселенці Харківщини, Вороніжчини, Донщини і деяких інших губерній України. Прибувши в сей край, декотрі з сих переселенців з початку були оселяли ся в кріпости Актюбі, Турк. окр.; але голод та пошести р. 1893. примусили їх перебрати ся в Туркестан. Багато лиха та прикrostий довело ся їм зазнати підчас своєї мандрівки по безлюднім степі. 1500 верстов — від Оренбурґа сюди в Чемкент мусіли они, як сами переказують, подорожувати з одним карбованцем в кешені. Оселившись в Туркестані, кілька років з початку они мусіли зазнавати великих злиднів, але, нарешті за 18 літ свого життя тут підправили ся таки і тепер серед них можна зустріти чимало заможних господарів. Живуть они виключно з хліборобства. Засівають багатирі хлібом десятини по 60—80, а коли у кого пашні буде з 20 десятин, то таких вже не рахують тут заможними. Власного свого наділу, звичайно, сі переселенці мають десятини по 2—3, а решту арендують у тубольців — Киргизів та Сартів. Багатирі, як скрізь і заше, тримають бідноту цупко в руках, позичаючи їй за ляхварский процент гроші до нового хліба. Напримір, позичає 100 карб., а за процент бере найкращу десятину пшениці на пів, яка варта 70—80 карб.; а то ще буває й так, що за позичені 100 карб. бідолаха мусить за процент уривести зерна — пшениці з 50 пудів. По часопісях зустрічають ся відрадні в.сткі, що по всіх кутках України заснують ся крамниці, ошадні каси і т. ин. товариства, а у нас тутечки — лише один з тамошних переселенців до „Ради“ — пічогісенько про щось таке і не чути. Та й про національну українську свідомість серед наших переселенців нічого доброго сказати не можна. Свідомої української інтелігенції, звичайно, тут нема й на показ, а скрізь самі тільки перевертні та обрусителі з Росиян. Через се не диво, що серед нашої людности панує страшенна культурна темнота. Окрім горівки, селяни наші нічого тут не знають. Пють старі й малі не забороняють; від чоловіків не остають ся позаду й жнки. В однім с. Мамаївці жнки прошили за пів минулого року 4.000 карб. Ще дужше до горівки допали ся, коли позасновували приватні шинки по селах. За останній рік сего добра чимало зявило ся, — наприклад в селах Винковскім, Високім, Біловодскім, Красноводскім, Мамаївці, Тамерланівці, Дорофеївці і Ягорівці. В Туркестанскім краю, як відомо, казенки не має, а замість неї прозасновували скрізь приватні шинки, що по закону мають право продавати по 3 відра горівки. Але се тільки закон так вимагає, а селяни, коли дають шинкаревви приговора, то звичайно, не без умови, щоб нищечком і по фляшечках продавав. Багато наших селян через горівку з торбами пішли, все добро прогайнували. Через таку роботу шинків почала міжселянами прокидатися думка, як би скасувати їх, та тільки ледве чи спроможуть ся они на се. Хліб у нас сего року вродив середній. З початку серпня продавав ся по 6 карб. 80 коп. — 7 карб. 50 коп. батман (11 пудів); тільки осе зо два тижні, як ціна відскочила до 11—12 карб., а тепер понизила ся до 10 карбованців.

— **Легка зима.** Коли взяли перші морози, магістрат м. Львова пригадав будівничим публичною оповісткою, що від 20. листопада 1909. не вільно мурувати. Небавом відтак потепліло і рух будівельний від того часу веде ся у Львові дальше. Нечуване однак, щоби муровано в першіх днях лютого, бо звичайно тоді володіють найсильніші морози, а однак дїє ся се при будові 4-поверхової каменниці при ул. Валовій. Такої легкої зими давно вже не було. За те тяжка она буде для хліборобів, бо задля недостатку снігу озимина по деяких околицях зовсім вимерзла.

— **Галицькі москвичі,** що перенялись чорносотенними „ідеями“ з Росії, старають ся уводити їх в житє. Ось в Бучачі минулого тижня арештовано ученика ІV. класи гімназійної Петра Андрухова вихованка тамошньої москвофільської бурси. Арештовано его в хвили, коли засівши за углом одного дому, хотів топірцем провалити голову надходячому свому катехитови о. Добрянському. Сей москвофільский „птенець“ хотів, аби о. Добрянський видав ему якесь свідощтво, якого після привисів не вільно було видати і не видав. За се, тай за те, що о. Добрянський є „клятим українчиком“, — як кажуть чорносотенці — хотів его Андрухів убити. Знаючи, куди ходить о. Добрянський, Андрухів засів на него з залїзним топірцем і наміряв зарубати

ним катехита. Однак про сей нам ір довідалася поліція, котра встигла в час арештувати молодого чорносотенця і він сидить тепер в судовім арешті. Отже, як бачимо, чорносотенний посів починає видавати свої ганебні, злочинні плоди.

— **На недавнім славянськім концерті** в Петербурі виконано значне число українських народних пісень згармонізованих Миколою Лисенком. „Русская Музыкальная Газета“ пише, що український відділ концерту був найцікавіший.

— **Нарколомний спорт.** З Райхенберґа доносять: Минулої неділі стала ся тут на місци, де відбуває ся санковий спорт, страшна пригода. Книговодець Гінський, літ 30, і другий книговодець Ембель спускали ся разом на санках і впали з висоти 5 метрів на пів так нещасливо, що перший з них розбив собі голову так, що его майже неживого забрали з місця пригоди, а другий поломив собі кости і его також тяжко раненого відставили до шпиталю. Крім того було тут ще кілька случайв тяжкого потовченя, а одній дамі, котра перевернула ся, санки відорвали духо. — Не менше каліцтв приносить санкованє у Львові. Кождої неділі ратункова стация втупє нещасливі випадки при санкованю. Був би се здоровий шпорт, як би розумно его управляти. А тимчасом наносить більше лиха чим хісна.

— **Новий віцепрезидент** кр. дирекції скарбу др. Станіслав Шляхтовский родив ся в Кракові в 1856 році, де его батько був президентом міста. По скінченю прав вступив був до прокуратури скарбу, а потім рік відбував судову практику в Інсбруці. В 1882 р. покликано его до міністерства скарбу, де авансував на секретаря міністерства. В 1894 р. повернув яко старший радник скарбу до Галичини і обняв місце директора скарбового округу в Вадовцях. В тім часі став радником двора а в 1905 році був іменований директором скарбового округу в Кракові. З того становища покликав его цїсар на віцепрезидента кр. дирекції скарбу.

— **Проти порнографії** В клубі німецких артисток в Празі мала нині бути відкрита вистава образів. Однак поліція заборонила виставу, бо між образами були такі, що шпирли би деморалізацію.

— **Коли в дарунку.** Якийсь всеполяк зі Скали над Збручом здобув ся на дотеп і вислав пос. Т. Старухови чотири колики. Листонос приніс їх запаковані до соймового будинку і подав п. Старухови по підписаню посвідки Пос. Старух розвинувши пакунок викинув его за листоносом з просьбою, щоби передав колики до поліційного архіву.

— **Українська одежа.** Дня 20. січня поїхала з Лубень до Петербурґа д-ка Лосїєвска і повезла замовлену царем у полтавских кустарів роботу, підчас пробуваня царя в Полтаві. Окрім замовлених розкішно вишитих шовком пальта та сукні українського гатунку, д-ка Лосїєвска повезла, як дарунок, мужеску й женську сорочки українські.

— **Найбільше овець на світі** має Росиянин Остап Іванович. Займає ся він виключно годівлею овець, а его господарство так розросло ся, що є він властителем найбільшого числа овець на світі. Має отже 2 мільони штук овець. Випасає їх на власних великаньских пасовисках в Сибірі. Стад сих доглядає 3 тисячі пастухів і 35 тисяч вівчарских собак. В очечому господарстві Івановича є занятих 29 тисяч робітників.

— **Поетичний кутик.**
 Гадаєш — називаю зрадою тяжкою,
 те — що не єсьм тобі подругою-женою?
 Не зрада в тім — що иншу береш за дружину,
 та в тім, що ти не бачиш у мені людину.
 Не бачиш у мені рівну тобі людину
 а забавку стрійну лиш в шовкову тканину.
 Що правда, не сказав, так щиро без облуди,
 а лукавив — як з темної юрби ті люди.
 Душі твоїй любов і щирість є чужою,
 ти лиш кормив мене оманю пустою.
 Мені душа твоя здавалась біла-біла,
 я в ній краси і правди — як твх зір —
 [гляділа.
 А ти раб свого „я“ — а ти жадоб слугою,
 а ти один із тих — що світ вкривають
 [тьмою...
 З тих, що затемлюють світ ясний ідеалів,
 оказують вкруг багна лиш — і цвіти вялі...
 Що порив молодечих душ — огонь натхнїня
 гасять холодним сумнівом — без пожаління..

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

красні і дешеві продає

ІДІТЬ ТУДИ З ДОВІРЕМ ЯК ДО СВОЇХ!

оснозана духовенством для добра церков

„ДОСТАВА“

У ЛЬВОВІ при ул. Рускій ч. 20.
 в Станіславові, ул. Смольки ч 1.

Гарні фелони, ліхтарі, свічники і павки, чаші і монстранції, хоругви і патериці, всякі хрести (процесійні, вапрестольні, ручні, металеві і різьблені), кивоти і тетраподя, процесійні образи і плащенниці, євангелія, парадні дивани, давінки, штучні цвіти, різні образи (для церков і для хат), — доставляє дзвони і нагробні хрести, поручає добрих різьбарів для іконостасів, приймає золоченя чаш і на праву риз, та виробляє сокільські і січеві прапори. — — — 109(10—?)

Мені душа твоя здавалась сніжно-біла,
я в ній краси і правди — як тих зір —
[гляділа.

Твоя-ж душа — се овоч із мертвого моря,
холодна в глибині на людські сльози — горя
Як овоч із мертвого моря гниль вкриває,
в ній чистих дум — чуття — ні правди слів
[— немає.

Нема відваги боронити прав наших — всюди,
є самолюб'є в ній — є продаєність Юди.

І ти сьмієш ся радо із упадку брата,
і брата гріх — лиш будить сьміх — і тішить
[втрата.

В тім зрада, що в тобі знайшла я всі ті
[блуди,
чим блудять і приносять кривду людям —
[люди.

У. К.

Оповідки.

— З читальні „Просвіти“ на жовківськім перед-
містю у Львові. Загальн. збори відбудуть ся дня
6. с. м. о 6 1/2 год. вечером.

— Іменованя і перенесеня. Міністер просвіти
іменував Вол. Левицького, окр. інспектора в Бу-
чачи, заступником директора, а учительку виді-
лової школи, Ольгу Дубівну членом іспитової
комісії для учителів народних шкіл в Бучачи,
Клим. Коцовського, заст. дир. учит. семінарії в
Заліщиках, членом іспитової комісії для учите-
лів народних шкіл в Заліщиках. — Намісник пе-
реніс адюнкта будівництва Брон. Тильку зі Льво-
ва до Дрогобича, а практиканта будівництва Ада-
ма Голубовича з Коломиї до Львова.

Наука, штука і література.

— Календар для американських Русинів на рік
1910. Зладив А. Цурковський. Наклад Руского
Народн. Союзу. Новий Йорк 1909. З друкарні
„Свободи“. Стор 244, 16-ки. — Календар злад-
жений до потреб наших переселенців. Подає
перегляд вашої історії, познакомлює про устрій
Зєдин. Держав та про жите-бутє тамошних Ру-
синів і містить доволі простору часть белетрич-
ну. Численні і добре виконані ілюстрації приво-
дять усі розділи і роблять календар зай-
маючим для інтелігента і фермера.

— Календарик. В Чернівцях вийшов маленький
календарик на рік 1910. Впорядкував его і ви-
дав Кость Кракалія, що видає такі календарики
уже четвертий рік. Крім календарних відомостей
у книжочці уміщено перекладне оповіданєчко
„Прапор урберийців“ — Роберта Грідши, вірші
Федьковича, „Північний полюс“ — Юр. Сірого,
Сьмішне і всячину.

— Нові книжки. В Америці видано Українцями
книжку під назвою „Мексико“. Цінні інформа-
ції для рільників та робітників-Русинів. — Ки-
ївська „Просвіта“ друкує нову книжку В. Дома-
ницького „Про Буковину“.

— Нова часопись педагогічного змісту буде не-
бавком виходити на Україні. Внесено вже до-
звіл на видавництво.

Маруся Загаєвич.

В зимі.

— Федю! Чому ти не був вчора в школі?
— Федю, Федю, пані кличуть!
— Та я цую, — цекай най стану в цоботи!
Зсунув ноги з лавки в цоботи. Поправляв
ся, щоб було добре стояти.
— Просу пані, — тато ходили вчора до
міста.
— Ти міг проте прийти до школи.
— А коли сніг і зимно, а тато взяли цо-
боти.
— На щож тобі татових цобіт, — ти міг
прийти у своїх.
— Просу пані, то татові і мої.
— Ну а Маруся в чім ходить до школи?
— В тих, со я, вона бере ц боти рано а я
по полудню.
— Ну, а мама в чім ходять? Таж мусять
йти до стайні, по воду.
— Мама обвивають ноги соломкою і вону-
цями. Казуть, що їм тепло. Тато казали, що
куплять мамі на ярмарку, — але цось не ку-
пили.
— Під'їз на лавку і сів. Цоботи остали на
землі.
— Виходили на павзу. Федько йшов послідний.
Мусів двигати татові цоботи. З лавки викладав
обі ноги, — через поріг переносив. На подвір'ю
обступила його кушка цікавих.
— Покази, які ти цоботи маєє, зи пані так

гляділи на них. — Висував поволи одну ногу на
перід, а сам дививсь в гору.
— Дивіть, — нові, се татові і мої!
Подивляли і сьміяли ся...
Виходили зі школи — всі в парах — Федько
в плач...
— Просу пані, він не може вилізти.
Цоботи і торба не пускають його з лавки
Пре їх із всеї сили — годі. Оперлись не пустаєт.
Всі подивляють його силу. Виліз. Йшов послід-
ний. В сінях заложив велику татову шапку. На-
сунув добре на уха і очи. Глянув до гори, чи
дивить ся хто на него. А ту поріг. Не було ко-
ли переложити ніг — і повалив ся як довгий...
Одні сьміялись — другі жалували. Тоді завва-
жали в него татову баранкову шапку. — Під-
ждали хвильку, — взяли його між себе, — за-
глядали в очи, — сьміялись, договорювали. —
Він дививсь на них до гори, як на сонце ди-
влять ся, бо татова шапка сиділа майже на
носі.
На дорозі йшов вже майже сам. Поволи
посував ноги наперед і ступав розважно, з по-
вагою приналежною батьковому одягови. — Ко-
ли глянув в гору, цоботи лишались позаді. Падав
носом в сніг. Вставав без плачу, обтрівував
старанно татову шапку і сунув далі. —

Вільшаниця, 25. I. 1910.

Телеграми

в дня 4. лютого.

Царгород. Дневники доносять, що частєна
турецкої флоти поплине в найблизших днях на
маневри на море Мармара.

Відень. Долішно-австрійський сойм по кіль-
кадневих нарадах ухвалив бюджет.

Відень. З Копенгаги доносять, що родина
Бернсона втратила всяку надію на подужанє ве-
ликого письменника.

Тернопіль. Рух поїздів на шляху Білкі
вел.-Грималів здержано з причини снігових за-
метіль аж до відкликаня.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 1. до 16. лютого 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представленє.
В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по
пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниця High-Life
представленє. Білети вчасніше можна набути
в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Образи Шевченка, Хмельницького, Ко-
лятовського, Лип-
Зника від 6 — 200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К.
Краватки, герданц, сорочки, фартушки, шапки
сокільські і козацькі, альбоми, перфуми, спинки,
брошки і шпильки з гербом, тутки і наперці
ріжного рода поручають. — Склади „Сокільського
Базару“ у Львові, Стрию і Станіславові.

МОЛОКО

У ФЛЯШКАХ ПРОДАЄ
В СКЛЕПАХ і ДОСТА-
ВЛЯЄ до ПОМЕШКАНЯ
ПЕРЕВОРСКА
МОЛОЧАРНЯ
У ЛЬВОВІ

ул. ПИЩА 25,
ул. СЛОВАЦКОГО 8,
ул. СЕНКЕВИЧА 3,
пл. СМОЛЬКИ 5,
ул. ЛИЧАКІВСКА 15,
пл. АКАДЕМІЧНА 1.

ТЕЛЕФОН 835.
111 (3—4)

ПЕРЕВОРСЬКА МОЛОЧАРНЯ

з погрудєм Івана Мазепа можна набувати в адміні-
страції „Руслава“, в „Сокільськім Базарі“ або в
книгарні Това ім. Шевченка у Львові. Прямір-
ник 6 с.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, тор-
говлях і крамницях лише туток і паперців з пер-
шої галицько-руської фабрики Евгєна Білінського
в Збарзжі.
З доходу сеї фабрики йде 35% на будову
церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов.
педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвя-
щенниках.
Держім ся поклику:
Свій до свого!

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа
і знарядів господарських, від шкід огне-
вих під корисними услів'ями,

числить умірковані премії за обез-
печєня,

ліквідує шкоди безпроволочно по по-
жарі,

уділяє обезпечєним членам з річної
надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь чле-
нів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позич-
ках Банк красєвий у Львові і в Чер-
нівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска
Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати
ся на жите в Товаристві взаїмних
обезпечєнь в Кракові. Інформації до обез-
печєнь уділяють агенції „Дністра“.

Зголєшеня письменних господарів о
агенцію приймають ся тільки з таких
громад, де єше не робить інший агент
„Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять:
Фонд резервовий і резерва премій
К 2,146.977.—; інші фонди К 594.647.—;
разом К 2,781.624.—

Манцєлярї Товариства отворєні для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів

в жлий від 1. сїчня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Краків	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Краків	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Чернівць	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Чернівць	—	—	—	6:40	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—
Яврова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (щодня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:1
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:5
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Краків	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Краків	—	8:40	6:12	7:25	12:45
Рашєна	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Чернівць	6:10	9:35	—	—	10:38
Чернівць	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—
Яврова	8:21	—	—	6:30	—
Брухович (будні дни)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і сьв.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамчє до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личаків до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	—	—	—

ЗАМІТКА: Поспільні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.